

Möjligheter

Uppgiften

Har alla människor i Sverige likvärdiga möjligheter att skaffa sig en utbildning, välja bostad, få ett jobb samt att lyckas inom de områden i livet som är viktiga?

Beskriv, resonera och reflektera kring ovanstående fråga med hänsyn taget till social bakgrund, etnicitet och kön.

Uppgiften avser att pröva elevens kunskaper kring människors olika möjligheter i Sverige. Eleven visar det genom att i sitt resonemang beskriva samband mellan människors olika möjligheter och deras sociala bakgrund, etnicitet och kön.

Frågan bedöms utifrån delkunskapskrav 3: ” Eleven kan undersöka samhällsfrågor ur olika perspektiv och beskriver då * samband med * underbyggda resonemang. Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i några samhällsfrågor med * resonemang och * underbyggda argument och kan då växla mellan olika perspektiv.”

Bedömningsaspekter

Progressionen i uppgiften består av:

- i vilken utsträckning eleven beskriver relevanta samband mellan människors olika möjligheter i Sverige och deras sociala bakgrund, etnicitet och kön.
- i vilken utsträckning eleven använder sig av konkretiseringar för att förtydliga sitt resonemang.
- i vilken utsträckning eleven använder sig av perspektivbyten.

Extra förklaring

Ett samband i denna uppgift räknas för varje faktor som eleven beskriver dvs. ett för social bakgrund, ett för etnicitet och ett för kön. Om eleven beskriver två samband som har med etnicitet att göra räknas det bara som ett. Om eleven beskriver en annan faktor t.ex. handikapp räknas inte det eftersom det inte är något som har efterfrågats. Det samma gäller konkretiseringar dvs. elevsvaret ska innehålla minst en konkretisering av var och en av de faktorer som eleven har beskrivit. Ska elevsvaret t.ex. innehålla tre konkretiseringar måste samtliga faktorer konkretiseras, alltså social bakgrund, etnicitet och kön.

När det gäller att beskriva sambanden i flera led räknas de samband som svarar på frågan; Vad beror de olika möjligheterna på? Det är alltså inte de resonemang som t.ex. bara svarar på frågor om vad de olika möjligheterna leder till, trots att detta kanske görs i flera led. Detta räknas istället som en beskrivning och/eller konkretisering av sambanden.

Ett samband i flera led kan exempelvis vara att invandrare har svårare att få jobb i och med att det finns fördomar mot dem som i sin tur kan beror på att många människor är rädda för sådant som är annorlunda. Eleven ska alltså beskriva troliga anledningar till varför människor har olika möjligheter.

Svar som ej nått E-nivå

- Svar saknas eller eleven beskriver inga relevanta samband mellan människors olika möjligheter och deras sociala bakgrund, etnicitet och kön.

Belägg på E-nivå

- Elevsvaret innehåller **två** tydliga relevanta samband mellan människors olika möjligheter och antingen deras sociala bakgrund, etnicitet **eller** kön.
- Elevsvaret innehåller **två** konkretiseringar för att förtydliga sambanden.
- Elevsvaret innehåller inga perspektivbyten.

Belägg på C-nivå

- Elevsvaret innehåller **minst två** tydliga samband mellan människors olika möjligheter och deras sociala bakgrund, etnicitet eller kön, varav ett förklaras i **flera** led.
- Elevsvaret innehåller **minst två** konkretiseringar för att förtydliga sambanden.
- Elevsvaret innehåller perspektivbyten i viss utsträckning.

Belägg på A-nivå

- Elevsvaret innehåller **minst tre** tydliga samband mellan människors olika möjligheter och deras sociala bakgrund, etnicitet och kön, varav **minst två** förklaras i **flera** led.
- Elevsvaret innehåller **minst tre** konkretiseringar för att förtydliga sambanden.
- Elevsvaret innehåller perspektivbyten.